

Силабус дисципліни

Соціологія та психологія толерантності

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність – 053 Психологія
Освітньо-професійна програма «Психологія»

Рік навчання: 3. Семестр: 6

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник

канд. психол. н. доцент **Шаук Ольга Ярославівна**

Контактна інформація olgashayuk@yahoo.com, +380985213985

Опис дисципліни

Дисципліна “Соціологія та психологія толерантності” спрямована на формування у студентів теоретико-концептуального розуміння толерантності (інтолерантності) як соціопсихологічного явища і закономірності її прояву в основних площинах соціально-психологічної проблематики: свідомості, особистості, групи, спілкування і соціальної взаємодії та на навчання студентів основам толерантного спілкування і повсякденної міжособистісної взаємодії, формування вмінь і навичок, необхідних для ефективної професійної діяльності в соціально-економічному просторі.

Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Генеza толерантності у поглядах і вченнях епохи премодеpну.	Розуміння феномена толерантності в руслі найрізноманітніших інтерпретацій, у філософсько-етичних вченнях, релігійних концепціях	Тести, питання
2	Становлення класичних концепцій толерантності як новоевропейської універсалії.	Знання історичних аспектів становлення ідеї толерантності: толерантність в епоху Античності; толерантність в епоху Середньовіччя; толерантність в епоху Відродження.	Тести
3	Особливості та напрямки сучасного дискурсу толерантності.	Розуміння толерантності в контексті сучасних проблем наукового знання. Тракткування толерантності в руслі ідеально-типологічного, епістемологічного, ксенологічного, конфліктологічного підходів. Екзистенційно-гуманістичне тракткування толерантності.	Тести, питання

4	Філософські та соціальні засади толерантності.	Розуміння соціального значення толерантності. Толерантність і онтологічна безпека, соціокультурна автентичність, духовна автономія. Знання типів толерантності.	Тести, питання
5	Толерантність як риса світоглядної позиції.	Розуміння толерантності як світоглядної позиції. Толерантність і рівні світоглядної позиції. Толерантність як відкритість до діалогу. Соціальна цінність толерантності як соціальної позиції	Тести, питання
6	Моральна цінність толерантності та проблема її меж.	Розуміння морального виміру толерантності та моральних аспектів глобальних проблем сьогодення. Знання суб'єктів, об'єктів та предмету толерування. Усвідомлення меж толерантності	Тести, питання
7	Психологічні передумови та виклики толерантності.	Знання методів і прийомів попередження конфліктів в мультикультурному середовищі, в середовищі великих і малих соціальних груп, на рівні міжособистісних стосунків окремих людей.	Тести, питання
8	Толерантність як інтегральна особистісна характеристика	Знання толерантності як індивідуальної характеристики індивіда її психологічної структури покомпонентної будови; показників толерантності, рівнів її прояву.	Тести, питання
9	Індивідуальна психологія толерантності: класичні та сучасні парадигми психології особистості	Знання основних парадигм психології: Психодинамічна парадигма: класичний психоаналіз; ідентичність і теорія Еріксона; Карен Хорні і невротична особистість; інтерперсональна теорія Салівана; Поведінкова парадигма: теорія оперантного зумовлення Б. Скінера. Гуманістична парадигма. Екзистенціальні універсалії як основа розвитку толерантності. Соціально-когнітивна парадигма. Особистісний конструкт і толерантна поведінка.	Тести, питання

Літературні джерела

1. Вітакультурна методологія: антологія. До 25- річчя наукової школи професора А.В. Фурмана: колективна монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 980 с
2. Кузьменко Раїса Іванівна Толерантність в людському бутті: екзистенціальні та гендерні виміри: дис д-ра філософії. Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2020. 200 с
3. Методологія і психологія гуманітарного пізнання. До 25- річчя наукової школи професора А.В. Фурмана : колективна монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 998 с.
4. Смазнова І. С. С50 Агресія і толерантність: філософсько-правовий дискурс: монографія. Одеса: Фенікс, 2019. 378 с.
5. Фурман А.А. Психологія смисложиттєвого розвитку особистості : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 508 с.
6. Фурман А.В., Шаюк О.Я. Методологічні підходи до сутнісного пізнання толерантності у форматі гносеолого-ноуменологічного напрямку філософування. Вітакультурний млин. 2018. Модуль 20. С. 28-50

7. Фурман А.В, Шаюк О.Я. Методологічні підходи до сутнісного пізнання толерантності у рамках психосоціального теоретизування. Психологія і суспільство. 2019. № 2. С. 5-27.
8. Шаюк О. Я. Професійна толерантність студентів-гуманитаріїв: сутність, структура, особливості формування. Психологія і суспільство. 2020. № 1. С. 78-90
9. Фурман Анатолій, Шаюк Ольга. Постанова психософійного дискурсу толерантності. Психологічні перспективи. Psychological prospects. 2021. Випуск 38. С.230-242
10. Forst Rainer Toleranz im Konflikt: Geschichte, Gehalt und Gegenwart eines umstrittenen Begriffs. - Suhrkamp, 2018, 803 S.
11. Garnsey P. Religious toleration in classical antiquity. Persecution and toleration. Padstow :T. J. Press add., 2016. P. 1-12
12. Guciykunst W. B., Ting-Toomey S. Chua E. Culture and interpersonal communication / Guciykunst. W. B., Ting-Toomey S. Chua E. Nevrbury Park, 2018. 480 p.
13. Milo D.S. Good enough: the tolerance for mediocrity in nature and society. Harward University Press, 2019. 320 p.
14. Vitacultural Horizons of Tolerance Conceptual Cognition *Психологія і суспільство* : журнал / гол. ред. Анатолій Фурман. 2017. № 1. С. 73-78.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КППЗ)
30%	40%	30%
1. Усне опитування під час занять (5 тем по 5 балів = 25 балів). 2. Письмова робота 75 балів	1. Усне опитування під час занять (4 теми по 5 балів = 20 балів). 2. Письмова робота 80 балів	1. Написання КППЗ, яке включає: написання реферату, оформлення роботи згідно вимог = 60 балів 2. Захист КППЗ = 30 балів 3. Оцінка за тренінг = 10 балів

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре

D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом